

DISKRETNNA MATEMATIKA

- PREDAVANJE -

Jovanka Pantović

1 Definicija planarnog grafa

2 Ojlerova formula

3 Tvrdjenje Kuratovskog

Tema 1

Definicija planarnog grafa

Planarni grafovi

Definicija

Graf je planaran ako može biti nacrtan u ravni tako da mu se grane ne seku. Za takvu reprezentaciju grafa kažemo da je planarna.

Primer

- (1) *Da li je K_4 planaran graf?*
- (2) *Da li je Q_3 planaran graf?*
- (3) *Da li je $K_{3,3}$ planaran graf?*
- (4) *Da li je K_5 planaran graf?*

Tema 2

Ojlerova formula

Ojlerova formula

Teorema

Neka je $G = (V, E)$, $|E| = m \geq 2$, povezan planaran prost graf sa f oblasti u njegovoj planarnoj reprezentaciji. Tada je

$$f = |E| - |V| + 2.$$

Dokaz.

Posmatraćemo $G_1, \dots, G_m$

- G_i je podgraf grafa G , za svako $i \in \{1, \dots, m\}$,
- G_i ima granu incidentnu sa bar jednim čvorom u G_{i-1} , $2 \leq i \leq m$.

Treba pokazati da G_i zadovoljava Ojlerovu formulu za svako $i \in \{1, \dots, m\}$.

Ojlerova formula

Definition

Stepen oblasti D , u oznaci $\text{st}(D)$ je broj grana na rubu te oblasti. Ako se grana pojavljuje dva puta na rubu, ona se računa dva puta.

Neka je $|V| \geq 3$.

$$2|E(G)| = \sum_{1 \leq i \leq f} \text{st}(D_i) \geq 3 \cdot f \quad (1)$$

Posledica 1

Posledica

Ako je $G = (V, E)$ povezan planaran prost graf sa bar 3 čvora, onda je

$$|E| \leq 3|V| - 6.$$

Primer

Graf K_5 nije planaran.

Posledica 1

Posledica

Ako je $G = (V, E)$ povezan planaran prost graf sa bar 3 čvora, onda je

$$|E| \leq 3|V| - 6.$$

Primer

Graf K_5 nije planaran.

Dokaz.

$$|V(K_5)| = 5 \quad |E(K_5)| = \binom{5}{2} = 10$$

Ako je K_5 planaran, onda je $10 \leq 3 \cdot 5 - 6 = 9$.

Posledica 2

Posledica

Ako je $G = (V, E)$ povezan planaran prost graf sa bar 3 čvora i G nema konture dužine 3, onda je

$$|E| \leq 2|V| - 4.$$

Primer

Graf $K_{3,3}$ nije povezan.

Posledica 2

Posledica

Ako je $G = (V, E)$ povezan planaran prost graf sa bar 3 čvora i G nema konture dužine 3, onda je

$$|E| \leq 2|V| - 4.$$

Primer

Graf $K_{3,3}$ nije povezan.

Dokaz. Sve konture u $K_{3,3}$ su parne dužine ne manje od 4.

$$|V(K_{3,3})| = 6 \quad |E(K_5)| = \frac{3 \cdot 6}{2} = 9.$$

Ako je $K_{3,3}$ planaran, onda je $9 \leq 2 \cdot 6 - 4 = 8$.

Tema 3

Tvrđenje Kuratovskog

Homeomorfni grafovi

Definicija

Ako umesto grane uv dodamo novi čvor w i grane uw i wv , kazaćemo da smo kreirali novi graf primenom elementarne deobe na polazni graf.

Definicija

Grafovi $G_1 = (V_1, E_1)$ i $G_2 = (V_2, E_2)$ su homeomorfni ako mogu biti dobijeni od istog grafa sukcesivnom primenom elementarne deobe.

Tvrdjenje Kuratovskog

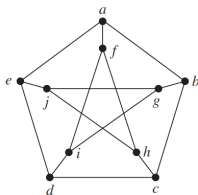
Teorema

Graf G nije planaran ako i samo ako sadrži podgraf koji je homeomorfan sa $K_{3,3}$ ili K_5 .

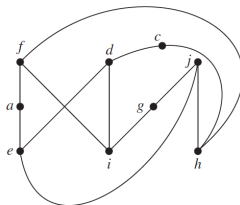
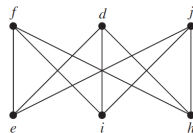
Primer

Petersenov graf nije planaran.

1977 Kuratowski's Theorem 1.2.2

(a)

(b) H (c) $K_{3,3}$